

## БӨЛІМ: БАСТАУЫШ СЫНЫП

**Оқу жобалары бастауыш сынып оқушыларының зерттеу дағдыларын дамыту құралы ретінде**ЖАРИЯЛАНДЫ  
12.11.2021СІЛТЕМЕ  
<https://bilimger.kz/109839/>

Оқу жобалары әдісінің негізінде оқушылардың танымдық қызығушылықтарын, өз білімдерін өз бетінше құрастыра білу және ақпараттық кеңістікте бағдарлай білу, жоба тақырыбына байланысты мәселелерде құзыреттілігін көрсете білу, сыни ойлауды дамыту жатыр. Бұл әдіс әрдайым оқушылардың тәуелсіз қызметіне – оқушылар белгілі бір уақыт аралығында орындайтын жеке, жұптық немесе топтық әрекетке бағытталған. Жобаны жүзеге асырудың басым әдісіне сәйкес зерттеу, шығармашылық, шытырман оқиғалы-ойын, ақпараттық және практикаға бағытталған жобалар ерекшеленеді.

Осылайша, жобаны әзірлеу-бұл жеке қажеттіліктерді түсіну арқылы, пәндік іс-әрекеттегі өзін-өзі жүзеге асыру арқылы жеке тұлғаның өзін-өзі дамыту жолы. Соңғы жылдары заманауи педагогикалық технологиялар арасында оқушылардың жобалық қызметі танымал бола бастады, өйткені ол:

- тұлғалық — бағдарланған;
- жұмыс орындалған сайын қызығушылық пен қызығушылықтың артуымен сипатталады;
- педагогикалық мақсаттарды барлық кезеңдерде жүзеге асыруға

мүмкіндік береді;;

— өз тәжірибеңізден, нақты істі жүзеге асырудан оқуға мүмкіндік береді;

— өз еңбегінің жемісін көрген оқушыларға қанағат әкеледі.

Заманауи білім беру технологиялары-бұл кез келген оқытушының шығармашылық қызметінің өрісі. Білім алушының жеке қызығушылығы - бұл білім беру процесінің шешуші факторы. Менің ойымша, басты міндеттердің бірі-оқыту мен тәрбиелеудің заманауи білім беру технологияларын игеру арқылы мұғалімнің педагогикалық шеберлігін арттыру.

Педагогикалық технология-оқытудың тиімділігін арттыратын оқыту мен оқу іс-әрекетін ұйымдастырудың әдістері, әдістері мен формаларының жиынтығын қолдануға негізделген оқу процесін жобалау, оларды қолдану нақты нәтижеге ие. Кез-келген жаңа технологияны игере отырып, мұғалімнің жаңа педагогикалық ойлауы басталады: анықтық, құрылым, әдістемелік тілдің анықтығы. Сабақтарда жаңа педагогикалық технологияларды қолдана отырып, мен оқу процесін жаңа көзқараспен қарауға және жақсы нәтижелерге қол жеткізе отырып, тұлғаны қалыптастырудың психологиялық тетіктерін игеруге болатынына көз жеткіздім.

Интернет-ақпаратты іздеудің және берудің ең ыңғайлы заманауи әдістерінің бірі. Мен желі ресурстарын сабақтар мен презентацияларға қосымша материал іздеу үшін де, өз бетімше білім алу және біліктілігімді арттыру үшін де қолданамын.

Бүгінгі таңда жеке тұлғаның шығармашылық қабілеттерін және зерттеу дағдыларын дамытуға бағытталған оқу процесін ұйымдастыру

мәселесі өткір түр. Жобалық оқыту технологиясын мен балалармен жұмыс жасауда кеңінен қолданамын. Балалар көздері жанып тұрған кезде зерттеу жобасын үлкен қызығушылықпен қабылдағанды жақсы көремін.

Жобалық іс-әрекет маған оқушылардың коммуникативтік құзыреттілігін жетілдіруге ғана емес, сонымен қатар оқытудың мазмұндық негізін кеңейтуге де мүмкіндік береді.

Жобалық оқыту технологиясын қолдану жалпы интеллектуалды дамуды арттырады, сонымен қатар Тәуелсіздік, мақсаттылық, жауапкершілік, бастамашылық, табандылық, төзімділік сияқты жеке қасиеттердің дамуына ықпал етеді.

Қазіргі уақытта оқу процесі балалардың жаңа білімді игеруіне белсенді көзқараспен байланысты. Бұл тәсілдің бір түрі-жобалық қызмет.

Бұл әдіс оқушылардың танымдық дағдыларын дамытуға, өз білімдерін өз бетінше құруға, ақпараттық кеңістікті шарлауға, сыни және шығармашылық ойлауды дамытуға, мәселені көре, тұжырымдай және шеше білуге негізделген.

Бұл бастауыш сынып оқушыларына да қатысты. Әрине, жас бастауыш мектепте жобалық қызметті ұйымдастыруға табиғи шектеулер қояды, бірақ біз кіші оқушыларды бірінші сыныптан бастап жобалық қызметке тарта бастаймыз.

Кіші мектеп оқушыларының жобалық қызметінде оқу іс-әрекетінің келесі кезеңдері бөлінеді:

— мотивациялық (мұғалім жалпы жоспарды талап етеді, оң мотивациялық көңіл-күй қалыптастырады; студенттер талқылайды, өз

идеяларын ұсынады);

— жоспарлау-дайындық (жобаның тақырыбы мен мақсаттары анықталады, міндеттер тұжырымдалады, іс-қимыл жоспары жасалады, нәтиже мен процесті бағалау критерийлері белгіленеді, бірлескен іс-әрекет әдістері алдымен мұғалімнің максималды көмегімен, кейінірек оқушылардың Тәуелсіздігінің өсуімен келісіледі);

— ақпараттық-операциялық (оқушылар материал жинайды, әдебиетпен және басқа да дереккөздермен жұмыс істейді, жобаны тікелей орындайды; мұғалім бақылайды, үйлестіреді, қолдайды, өзі ақпарат көзі болып табылады);

— рефлексивті-бағалау (студенттер жобаларды ұсынады, ұжымдық талқылауға және жұмыс нәтижелері мен процесін мазмұнды бағалауға қатысады, ауызша немесе жазбаша өзін-өзі бағалауды жүзеге асырады, мұғалім ұжымдық бағалау қызметіне қатысады).

Жобалық іс-әрекеттің осындай құрылуымен студенттер әртүрлі өмірлік жағдайларға тап болады, қиындықтарға тап болады, оларды интуитивті түрде де, мақсатқа жету үшін өздігінен алу керек жаңа білім арқылы да жеңеді.

Ақпаратты ұсынудың негізгі түрлері-мәтіндер мен суреттердің жазбалары, суреттері, қиындылары немесе көшірмелері.

Әр жоба сәтті аяқталуы керек, бұл баланың нәтижеге деген мақтаныш сезімін тудырады. Жоба бойынша жұмыс аяқталғаннан кейін балаларға өз жұмыстары туралы айтуға мүмкіндік беріледі. Олардың не істегендерін көрсету және олардың атына мақтау есту.

Оқу іс-әрекетінің қызықты түрі-зерттеу қызметі. Оқу-зерттеу қызметінің құрылымы оқу іс-әрекетіне қатысты жаңа элементтермен

толықтырылады. Жалпыланған түрде оны келесідей ұсынуға болады: мәселені тұжырымдау — гипотезаларды ұсыну - гипотезаны тексеру әдісін таңдау — гипотезаны тексеруге бағытталған әрекеттер - нәтижелерді талдауға дайындау - талдау, нәтижелерді жалпылау - қорытынды (гипотезаны растау немесе жоққа шығару). Барлық осы кезеңдерді жүзеге асыруға балалардың өздері қатысады. Бір ғана ерекшелік болуы мүмкін-кейбір жағдайларда мұғалімнің өзі проблеманы білдіруі мүмкін. Аталған әрекеттер циклі (мәселені шешуден бастап нәтижеге дейін) айтарлықтай уақытты алады, сондықтан оқу-зерттеу қызметі, әдетте, сабақтан тыс уақытта жүзеге асырылады.

Зерттеу жұмысы студентті тыңдаушыдан оқу процесінің белсенді қатысушысына аударуға мүмкіндік береді. Зерттеу мінез-құлқы баланың әлем туралы түсініктерін алудың маңызды көздерінің бірі болып табылады. Зерттеу, ашу, зерттеу дегеніміз - белгісіз әлемге қадам жасау. Балалар табиғаты бойынша зерттеушілер болып табылады және әртүрлі зерттеу жұмыстарына үлкен қызығушылықпен қатысады. Зерттеудің сәттілігі көбінесе оның ұйымдастырылуына байланысты. Балаларды байқауға, салыстыруға, сұрақтар қоюға және жауап табуға деген ұмтылысты дамыту өте маңызды. Ал керек әрі қарай қосымша әдебиеттерді оқып қоюға, эксперимент, талқылауы нәтижелері, тыңдауға өзгенің пікірі. Зерттеу жүргізу кезінде балалар ойлауға, қорытынды жасауға үйренеді.